

Luokkahuone siirtyi Pariisiin

Mahtava Sacré-Coeurin kirkko on Pariisin näkyvimpiä rakennuksia, sillä se välkehtii hohtavana valkoisena Montmartren kukkulan harjalla. Vitivalkeisen uusbysanttilaisen kirkon portailta voi ihailla alas Pariisiin avautuvia näkymiä. Takarivissä vasemmalta Mikko Haapakoski, Maaria Vuoti, Laura Vetoniemi, Toni Solinen, Samu Sarpola ja Mika Luoto. Eturivissä vasemmalta Emma Tuikkala, Piia Martinmäki, Saara Salminen, Sonja Anttila, Tytti Muurinen ja Maija Helaakoski.

Pyhäjoen lukion opintomatka 18. – 25.4. 2008

Pyhäjoen lukio
Pariisissa
Oppiaineet:
historia
kuvataide
äidinkieli ja kirjallisuus

Tänä keväänä 12 Pyhäjoen lukiossa opiskelevaa nuorta matkusti Ranskaan. Luokkahuone siirtyi Pariisiin: opiskeltiin, kysyttiin ja saatiin vastauksia, tutkittiin ja tehtiin taidetta ja kirjoitettiin lehtijuttuja.

”Pariisissa jokainen matkailija on kaiken mitta. Hänestä itsestään riippuu, mitä Pariisi hänelle antaa

ja minkä se häneltä kieltää. Siksi Pariisista on mahdoton sanoa mitään yleispätevää. Jokainen löytää oman Pariisinsa ja joskus sellaista, mitä ehkä kukaan toinen ei ole juuri samalla tavoin löytänyt. Se on osa Pariisin määrittelemätöntä lumousvoimaa.”

Mika Waltari:
Pariisin lumous. 1950.

Opiskelijat:

Sonja Anttila
Mika Luoto
Saara Salminen
Emma Tuikkala

Mikko Haapakoski
Piia Martinmäki
Samu Sarpola
Laura Vetoniemi

Maija Helaakoski
Tytti Muurinen
Toni Solinen
Maaria Vuoti

Ohjaajat:

Paul Keski-Panula Sari Rintamäki

Ulkomaan kirjeenvaihtajan on seurattava maailman menoa

Heikki Aittokoski on Helsingin Sanomien ulkomaantoimituksen esimies. Aittokoski on työskennellyt Helsingin Sanomissa vuodesta 1995 muun muassa kulttuuritoimituksessa, ulkomaan toimituksessa sekä lehden kirjeenvaihtajana Berliinissä 1998 - 2001. Ulkomaan toimituksen uutispäälliköksi hänet nimitettiin 2002.

MIKA LUOTO
Kuulumiset

PARIISSI. Heikki Aittokoski on toiminut vuoden verran Helsingin Sanomien ulkomaantoimituksen esimiehenä. Hän johtaa ulkomaansivujen suunnittelua ja tekemistä – ja vastaa siitä, että Helsingin Sanomiin syntyvät hyvät ulkomaansivut.

Käytännössä esimies siis hahmottaa sitä, mikä maailmassa on kulloinkin tärkeää seuraamalla yleistä uutisvirtaa ja keskustelemalla päätoimittajan, ulkomaantoimituksen toimittajien ja kirjeenvaihtajien kanssa.

Ulkomaantoimituksessa keskustellaan päivittäin, mikä on tärkeää ja mikä ei. Vaikka maailman asioiden seuraaminen ja niistä perillä pysyminen on Aittokosken mielestä mielenkiintoista, koko maailman sisällyttäminen kahteen sivuun on aina vaikeaa.

Aittokoski keskustelee myös päivittäin puhelimitse kirjeenvaihtajien kanssa. Helsingin Sanomilla on 8 kirjeenvaihtajaa, joiden pesti kestää 3-5 vuotta. Kirjeenvaihtajien pitää seurata asemamaansa tapahtumia sikäläisistä lähteistä: niin kirjoituksista kuin suullisista.

Kerran kahdessa vuodessa Helsingissä järjestetään viikon mittaiset kirjeenvaihtajapäivät, joissa toimittajat saatetaan perille asioista.

Ulkomaan kirjeenvaihtajaksi pääsee vain, jos on erittäin hyvä toimittaja. Hyvällä toimittajalla pitää olla uteliaisuutta, kielitaitoa ja uutisvainu

– tietenkin on oltava erinomainen kirjoittaja.

Kirjeenvaihtajana Pariisissa

Helsingin Sanomien nykyinen Pariisin kirjeenvaihtaja **Heli Suominen** on tehnyt toimittajan töitä noin kymmenen vuotta: "Halusin monipuolisen, yhteiskunnallisia asioita käsittelevän työn, jossa saisin kirjoittaa työkseni. Toimittajan työssä nämä kaikki yhdistyivät. Mukana oli myös halua parantaa maailmaa – kirjoittaa vääryyksistä, jotta ihmiset ymmärtäisivät työskennellä niiden korjaamisen eteen. Halusin myös työn, jossa kokisin itse oppivani uusia mielenkiintoisia asioita päivittäin."

Koulutukseltaan Heli Suominen on valtiotieteiden maisteri Helsingin yliopistosta. Lisäksi hän on opiskellut yhteiskuntatieteitä Pariisissa Sciences Po -korkeakoulussa ja EU-asioita sekä journalismia Pariisissa Foundation Journalistes en Europeissa.

Helsingin Sanomiin Suominen tuli vuonna 1998 kesätoimittajaksi, jonka jälkeen hän on välillä ollut töissä muissa viestimissä ja opiskellut. Yhtäjaksoisesti Helsingin Sanomissa hän on ollut vuodesta 2004 lähtien.

Vaikka Pariisi on Suomen ensimmäinen kirjeenvaihtajakomennus, hän on silti vierailut Helsingin Sanomien edustajana muun muassa Kongossa, Moldovassa, Serbiassa ja Euroopan Unionin eri maissa.

Toimittajan on tehtävä paljon taustatyötä

"Suurin osa toimittajan työstä on taustatyötä. Kirjoittamiseen kuluu usein vähiten aikaa", Suominen kertoo: "Seuraan ajankohtaisia tapahtumia televisiosta, lehdistä ja kirjoista. Haastattelen juttuun liittyviä asiantuntijoita ja kokijoita. Perehdyin tutkimuksiin ja selvityksiin ja tietysti menen aina välillä paikan päälle katsomaan esimerkiksi, miten maahanmuuttajat elävät tai millaista on viiniviljelijän työ."

Tyypillistä työpäivää ei ulkomaantoimittajalla ole: "Usein aloitan päivän aamun uutiset seuraamalla ja ryhdyn tekemään joko päiväkohtaisia uutisia tai jotain hieman ajatompampaa juttua, kuten reportaasia tai pidempään vireillä ollutta juttua. Joinain päivinä teen useamman jutun; joinain päivinä keskityn koko päivän yhteen hankkeeseen, joka ei edes päivässä valmistu."

Uusia juttuideoita Suominen keksii yleensä, kun tekee jotain toista juttua. Juttuaiheita ja -ideoita voi tulla niin arkipäivän kokemuksista, kirjoista ja ystävien kertomuksista. Ideoista hän puhuu aina esimiehensä kanssa.

Useimmista jutuistaan hän löytää jälkikäteen parantamisen varaa tai jo tekovaiheessa – toimittajaa riivaa aina aikapula. Eri juttuihin on myös tyytyväinen eri syistä.

Pariisin kirjeenvaihtajan komennus sekä juttumatkat ovat tietenkin ulkomaantoimittajan työn suolaa: kotimaassa on mieluista päästä

Heli Suominen nimitettiin Helsingin Sanomien Pariisin-kirjeenvaihtajaksi 1. syyskuuta 2007. Suominen on työskennellyt Helsingin Sanomien ulkomaantoimituksessa vuodesta 2006 ja aikaisemmin muun muassa taloustoimituksessa sekä sunnuntaitoimituksessa. Ennen Helsingin Sanomia hän työskenteli muun muassa Ylioppilaslehdessä, Yleisradiossa, uutistoimisto Reutersin Helsingin-toimistossa ja Ilta-Sanomissa. Tällä hetkellä Suominen on äitiyslomalla.

haastattelemaan mielenkiintoisia haastateltavia.

Suomisen mielestä hyväksi kirjoittajaksi kehittyi yksinkertaisesti kirjoittamalla ja lukemalla ja analysoimalla toisten tekstejä: "Kun lukee hyvän tekstin, esimerkiksi kollegan jutun, yritän pysähtyä miettimään, mikä siinä on hyvää ja millaisin keinoin teksti on tehty."

Pariisissa viihtyy hyvin

Toimittajan tulee katsoa maailman menoa monesta eri näkökulmasta. Sonja Anttila kuvasi opintomatkatavereitaan Maija Helaakoskea (vas.) ja Saara Salmista Eiffelin tornin luona tuoreesta, kivasta kuvakulmasta.

Ulkomaan kirjeenvaihtaja Heli Suominen viihtyy Pariisissa erittäin hyvin: "Kaupunki on kaunis, eloisa ja täynnä arjen seikkailuja. Aion palata tänne äitiysvapaani jälkeen. Komenukseni kestoksi on alustavasti sovitettu neljä - viisi vuotta."

Pariisissa kirjeenvaihtaja käy konserteissa tai teattereissa tai katsoo massa tanssia noin vähän yli kerran kuussa – ja nauttii muutenkin kaikenlaisesta suurkaupungin kulttuu-

ritarjonnasta.

Toimittajan työstään tykkäävä Suominen antaa Pyhäjoen lukiolaisille ammatinvalintaan liittyvän ohjeen: "Tehtäkö jotain, mikä itseänne kiinnostaa. Kannattaa silti ajatella, millaista elämää haluaa viettää 20 vuoden päästä ja mahdollistaako valittu opiskeluala tai koulutus/työ sen."

SONJA ANTILAA

Täysillä Suomesta suoraan Pariisiin

OffMinor on pianisti-laulaja Laura Valkosen perustama yhtye, jossa soittavat rumpali Janne Kaartinen, basisti Tapio Ollikainen, saxofonisti Luc Gerardin sekä trumpettisti Aki Himanen. Basisti Tapio Ollikaisen ideasta yhtye päätti tarttua ranskalaiseen lauluntekijän Serge Gainsbourgin (1928-1991) tuotantoon. Opintomatkalaisista Samu Sarpola eturivissä kuuntelemassa.

SONJA ANTILA
Kuulumiset

PARIIISI. Jokainen matkailija näkee ja kokee Pariisin omalla tavallaan. Tänä keväänä myös ranskalaisilla on ollut ennen näkemätön tilaisuus saada kosketusta Helsinkiin ja Suomeen: Pariisissa.

100% Finlande, eli Täysillä Suomesta -hanke kestää kolme kuukautta. Tässä ajassa Suomi on näytillä muun muassa eri kulttuurialojen, tieteen ja teknologian sekä ympäristökysymysten voimin.

Helsinki tunnetuksi toritapahtuman kautta

100% Finlande kulttuurikauteen Helsinki antoi oman panostuksensa järjestämällä toritapahtuman. Tori toi palasen Suomea suoraan Pariisiin kevääseen. Tapahtuma järjestettiin Saint Sulpicen torilla, aivan kaupungin sydämessä.

Yhdentoista päivän ajan tori keräsi arviolta 80 000 kiinnostunutta kävijää. Helsingiläistorin ajaksi aukiolle pystytettiin parikymmentä kokuja ja telttaa, joissa esiteltiin kotimaisia tuotteita seuraavista ryhmistä: muoti/tekstiili, design, taide, ruoka, kirjallisuus ja musiikki. Torille pystytettiin myös pieni lava, jossa järjestettiin päivittäin esityksiä, muotinäytöksiä ja taiteilijataapaamia.

Alun perin tapahtumaa ehdotti Pariisin kaupungin kulttuuritoimi. "Toritraditio elää vahvana eteläeurooppalaisessa kulttuurissa ja meitä siinä viehätti juuri tapahtuman avoimuus. Jokainen ohikulkija oli tervehtunut mukaan", valottaa tapahtuman vastaava tuottaja **Sara Kuusi**.

Kuusi työskentelee Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskuksen koordinaattorina: "Esittelimme tämän hetken kuuminta kärkeä kult-

tuurin saralta. Mukana hankkeessa oli suuri joukko eturivin taiteilijoitamme. Työryhmämme on ollut pieni. Meitä on muutama henkilö kulttuuriasiainkeskuksesta sekä sitten eri osa-alueiden koordinoimisessa (muoti, taide, ruoka ja muotoilu) on työskennellyt sisältökoordinaattoreiden kanssa. Mutta nyt jo huomaa, että työryhmän olisi pitänyt olla isompi. Tämä oli uskomattoman iso ja haastava hanke ja oppimista riittää."

Suuria haasteita ja tuottavaa kaupankäyntiä

Helsingin kulttuuriantti otettiin todella hyvin vastaan: kävijöitä riitti ja monet ihastelivat näkemäänsä. Torilla törmättiin myös ennakkoluoloihin ja tietämättömyyteen.

"Helsinki on selvästi vielä aika tuntematon. Monelle oli esimerkiksi yllätys, että lento Pariisista Helsinkiin kestää vain vajaat kolme tuntia", Kuusi ihmettelee.

Paljon kiitosta sai myös monipuolinen ohjelma, kuten Jurтта-teatteri, joka oli iltaisin täynnä katsojista. Kuusen mukaan kiinnostusta riitti yli tarjottavan ohjelman annin ja sitä olisi voinut järjestää enemmänkin. Varsinkin spontaania ja eri puolilla toria tapahtuvaa ohjelmaa olisi pitänyt järjestää päivittäin (haitaristi, sirkustaiteilijat, serenaadit yms.) "Myyntivalteja torilla olivat helpposti käteen tarttuvat ja hinnoiltaan huokeat tuotteet. Näihin kuuluivat muun muassa kirjat, ruokatuotteet, Muumit, pienet muotoilutuotteet, Nokian kumisaappaat sekä Uusix-kieräytystavarat, joissa noudatetaan kasvavan kehityksen periaatteita. Tuotteiden monipuolisuutta ja laatua kehuttiin; Marimekon väriosto sai paljon kiitosta", Kuusi hehkuttaa.

Kallit uniikkituotteet myivät huomattavasti paremmin. Torille tullaan selvästi tekemään Pariisissa heräteostoksia ja vaikka Saint Sulpice tori sijaitseekin hienostoalueella, ei se vaikuttanut myyntiin.

Kuuselle toritapahtuma oli kaikin puolin iso hanke, jossa monia eri osa-alueita oli otettava huomioon sekä monia liikkuvia osasia, joten oppimista riitti. Mukana oli myös erityyppisiä taiteilijoita, joiden toiveisiin oli välillä vaikea vastata.

"Yhteistyö ranskalaisten kanssa on ollut antoisaa, vaikkakin erittäin haastavaa", Kuusi kertoo. Ilon aiheita torilla riitti. Niihin Kuusi lukee muun muassa pariisilaisten innostuneisuuden ja myönteisen palautteen sekä työskentelyn iloisten ja ammattitaitoisten taiteilijoiden kanssa. Kanssakäyminen ranskalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa oli mielekästä. Lisäksi tapahtumassa vallitsi hyvä tunnelma työntekijöiden ja osallistujien välillä.

Kuusi on kaikin puolin tyytyväinen toritapahtuman antiin: "Pariisin myönteisen vastaanoton vuoksi kaikki matkan varrella ilmenneet pienet mutkat ja vastoinkäymiset vaimenevat kyllä."

Menestykselle jatkoa?

Helsingille tapahtuma oli kannattava. Näkyvyyttä saatiin paljon myös ranskalaisessa lehdistössä ja mediassa. "Helsinki-teltassa jaettiin matkailuesitteitä 20 laatikollista päivässä, joten vierailijat kiinnostuivat selvästi pääkaupungistamme. Tämä toivottavasti näkyy myös matkailuluvuissa", toivoo Kuusi.

Torista voi mahdollisesti kehkeytyä perinne. Kuusi kertoo, että kutsu ensi kevääksi Luxembourgiin on jo esitetty.

Sara Kuusi oli koko tapahtuman vastaava tuottaja - eli käytännössä hän vastasi kaikista eri alueista (rahoitus, aikataulut, henkilökunta, tiedotus, ohjelmisto, sisältökoordinointi...).

Arktista onnea Pariisissa

"Arktinen onni" esitys koostuu useista lyhyistä katkelmista, joita onnen tavoittelun teema löyhästi yhdistää.

SAARA SALMINEN
Kuulumiset

PARIIISI. Pariisin St. Sulpicen 17. - 27. huhtikuuta olevalla Helsinki-torilla saattoi nähdä erikoisen esiintymistilan. Torin reunan oli pystytetty ympyrän muotoinen, ikkunaton, kupukattoinen, mukana kuljettava suomalaisella toteutuksella ja materiaaleilla tehty paimentolaismaja – jurтта. Jos majaan kurkisti sisään, sieltä löytyivät seinille kohoava katsoja ja lava.

Kyseinen jurтта toimii suomalaisen teatteriryhmän "Quo vadis" (Minne menet) esiintymispaikkana. Suomen ulkopuolella Quo vadis on esiintynyt ennen Pariisiakin: pariin otteeseen Egyptin Kairossa, pohjoismaissa, Ranskassa Avignonin festareilla sekä Sevillan maailmannäyttelyssä Espanjassa. Ryhmä sai tietää Pariisissa esiintymisestä tammikuussa. Luultavasti syy juuri Quo vadiksen esiintymiseen piilee siinä, että jurтта on kevytrakenteinen, paikasta toiseen liikkuva ja kansainvälinen. Yhteyksiä Ranskaan löytyy muutenkin: osa Quo vadis ryhmän jäsenistä on asunut pitkään Ranskassa. Osa asuu ja opiskelee siellä edelleen.

Toritapahtuman 21 esiintymiskertaa varten ryhmä harjoitteli kaksi kuukautta. Harjoituspaikkana toimi heidän kesäleirityspaikkansa Etelä-Suomessa Mathildedahlin

ruukkialueella. 1985 perustetun Quo vadiksen johtajina toimivat kirjailija/puuseppä/keksijä **Markku Hoikkala** sekä kirjailija/teatteriohjaaja **Otso Kautto**.

Onnen tavoittelua

Esiityksen ytimessä oleva "Runkonopeus" -näytelmä on kirjoitettu muutama vuosi sitten ja kertaalleen hukattu tietokoneen tiedostoihin. "Olin tuolloin kirjoittamassa näytelmää kansallisteatteriin. Ja se mitä aluksi syntyi, oli Runkonopeus. Teksti tuntui muuvalta, mutta hylkäsin sen, koska en osannut jatkaa. Myöhemmin – löydettyäni tekstin uudelleen – totesin syyn: vaikea sitä olisi ollut jatkaa, koska se oli valmis. Pienoisnäytelmä on vaan niin harvinaisen laji, ettei sellaisen syntyyn osaa oikein varautua", Otso Kautto pohtii.

Teemana "Arktinen onni" esityksellä on onnen tavoittelu. Ohjelma esitetään joko ranskaksi tai suomeksi simultaanitulkaten ranskaksi. Ranskaa puhuvista näyttelijöistä osa oli ranskalaisia, jotka ajettiin sisään intensiivitreeneillä viikkoa ennen esitystä. Lisäksi ranskan kielellä näytellivät myös Otso Kauton kaksikieliset tyttäret.

Runoutta, tanssia ja pienoisnäytelmä

Bonheur Arctique (Arktinen onni) -esityksen aineksia ovat "Somnambula" – tanssi, pienoisnäytelmä "Runkonopeus", häkellyttävä "Perheonni" –kuvaelma, jonka esittävät Quo Vadiksen lapsinäyttelijät, "Jäljet" –runo, jonka runoilija Kautto itse lukee puhuen ja huutaen The Quo Vadis Bändin säestämänä, uudenlainen ja hyvin lyhyt tanssiteos "Miestanssi" sekä tiivistelmä "Objects & Emotions" –esityksestä.

Ranskalaiset ottivat esityksen hyvin vastaan: "Huusivat Bravo eivätkä lähteneet jurttasta pois. Tulivat uudelleen ja toivat kavereita mukanaan." Näytelmän sisällöstä käytiin myös tarkkaa keskustelua. Vastaanotto oli suoraa ja vailla kyynisyyttä.

Ranskalaisen ja suomalaisen teatterin erot piilevät lähinnä kielessä. Kieli sanelee aika paljon. Ranskan kielessä ajatuksen on oltava valmis, kun lause alkaa, jolloin ilmaisu älyllistyy. Suomen kieli on voimakkaammin todellisuutta luova (siinä missä ranskalainen heijastelee sitä.) Suomalainen ilmaisu lähtee tunteiden väkyydestä, ranskalainen ajatuksen tarkkuudesta.

Eroja on myös maiden yleisöjen välillä: suomalaiset ovat ehkä hiukan varovaisempia, vakoilevat ensin muiden reaktiot ja päättävät sitten, pitävätkö esityksestä vai eivät. "Jos ranskalainen tykkää, se näyttää sen ja heti. Jos ei, niin se kävelee pois ja heti", Kautto tiivistää.

Ranskalaislapsille kerrottiin, miten kaloja savustetaan.

Mika Waltari

mika waltari 100 • 1908 – 2008

Waltarin jalanjäljillä Pariisissa

Mika Waltarin syntymästä tulee 19. syyskuuta kuluneeksi 100 vuotta. On juhluvuosi. Mika Waltarin merkitys kirjallisuudessa jakaa mielipiteitä. Kiistämätön tosiasia on, että Waltarin kirjoja on myyty ympäri maailmaa, onhan hän yksi eniten muille kielille käännettyjä kirjoja tuottanut kirjailijamme. Kukapa ei tuntisi *Sinhea* ja *komisario Palmua*? Juhlavuoden tapahtumat pyritään keräämään keskitetyksi sivustolle www.mikawaltari100.net. Juhlavuoden kunniaksi on perustettu juhlatuotantokunta, joka vastaa sivustosta ja pyrkii koordinoimaan tapahtumia. On perustettu myös arvovaltainen valtuuskunta, jonka puheenjohtajana toimii Paavo Lipponen. Juhlavuonna pyritään lisäämään Waltari-tietoisuutta, kannustetaan lukemaan ja kirjoittamaan, edistetään monikulttuurisuutta ja ennen kaikkea kunnioitetaan Waltarin laajaa kirjallista tuotantoa monilla eri foorumeilla. Myös Pyhäjoen koululaitos juhlii Waltari ensi lukuvuoden aikana.

Opintomatalla tehdään koulutöitä. Lukiolainen Maaria Vuoti haastattelemassa Michaela Stenbäckä, joka on Helsingin kaupungin kulttuuriasiakseksen kulttuurituottaja.

"Quai St. Michel. On varhainen, kasteenkosteaa aamu. Kirjalaatikot rantakaiteilla ovat vielä suljetut. Place St. Micheliltä kuuluu herään liikenteen ääniä. Notre Dame'in valkeanharmaat, tasakattoiset tornit nousevat tuttuina ja kauneina aavistuksen verran vihertävää aamutavasta vasten. Kasteenkirkkaus ja aurinkosumu heittävät Seine'in veteen

oudon, kullanhertävän hohteen. Tuolla heijastuu veden liikkumattomaan vihreyteen harmaa, kimaltava Pont Neuf. Sen takana piirtyvät Louvren juhlliset, majesteettiset katot. St. Michelin sillalla kiiltävät raitiovaunujen helakanvihreät kyljet ja polkupyöräin nikkelihelijastukset."

Mika Waltari: Yksinäisen miehen juna. 1929.

MAARIA VUOTI
Kuulumiset

PARIISI. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 100 vuotta suomalaiskirjailija **Mika Waltarin** syntymästä. "Helsingissä on järjestetty erilaisia luentoja ja näyteltyä juhluvuoden kunniaksi", kulttuurituottaja **Michaela Stenbäck** kertoo.

Juhlavuosi näkyy kotimaamme lisäksi myös ulkomailla; Mika Waltari etsi kokemuksia mielellään myös suuremmista metropoleista. Erityisesti Pariisi kiehtoi. Inspiraatiota tihkui hänelle niin Seinen rannan pensioateista kuin sielunkumppaneiden suosimista pikkukahviloistakin.

Pariisin Saint Sulpicen aukiolla kohoavalla helsinkiläistorilla 100-vuotisjuhla näkyi kirjailijalle omistetulla kojulla. "Tänä vuonna järjestettävä toritapahtuma antoi hyvät puitteet tuoda Waltaria myös tänne Pariisiin", Michaela Stenbäck toteaa.

Teemakojulla oli myynnissä ranskankielisinä Waltarin rakastetuimpia romaaneja. "Kirjat ovat käyneet kaupaksi odotettua vilkkaammin. Ranskalaiset rakastavat kirjallisuutta. He ovat innokaina katselemassa ja koskettelemassa kirjoja", lisää Stenbäck. "Parhaiten kaupaksi menevät pehmeäkantiset pokkarit, jotka on helppo laittaa laukkuun ja avata sitten vaikka metromatkalla." Stenbäck on ollut myös mukana organisoimassa Waltari-kierrosta, jonka ideana oli tutustuttaa ranskalaiset Mika Waltarin elämään sekä hänen yhteyk-

siinsä Pariisiin.

Lukiolaiset vetivät Waltari-kierroksia

Waltari-kierroksen vetäjiksi valittiin Suomen lukioista ranskantaitoisia nuoria. "Kriteereinä oli valita ranskankielentaitoisia, kirjallisuudesta kiinnostuneita sekä esiintymistaitoisia nuoria", Michaela Stenbäck valaisee.

Mukaan pääsi yhdeksän nuorta: seitsemän tyttöä sekä kaksi poikaa. **Fanny Kaarne** Helsingin kuvataidelukiosta, **Terhi Rissanen** Helsingin luonnontieteiden-lukiosta sekä **Mirjam Supponen** Mäkelänrinteen urheilulukiosta, kuuluivat näihin nuoriin, jotka saivat ainutlaatuisen tilaisuuden toimia Waltari-oppaina.

Heidän tehtävänään oli tutustuttaa ranskalaisia, suomalaisia ja kaikkia Waltarista kiinnostuneita kirjailijan elämään ja erityisesti aikaan, jonka mies vietti Pariisissa. Tehtävänä oli viedä kierrokselle osallistujat aivan Waltarin jalanjäljille: kirjakustantamolle, lämminhenkisiin kahviloihin, puistoihin sekä hotellin luo, jossa Waltari asusti ja kirjoitti romaaniaan *Suuri Illusioni*.

Oppaat osallistuivat ranskankieliseen haastatteluun, jonka kautta he saivat paikkansa hankkeessa. "Haastattelu kyllä

hermostutti, mutta olin valmistautunut siihen etukäteen harjoittelemalla ranskanopettajani kanssa", Terhi Rissanen valaisee.

Tytöillä oli toki taustalla vuosien ranskan opiskelu: Mirjam Supponen aloitti jo aivan leikkikouluissa ja Terhi Rissanen sekä Fanny Kaarne ala-asteella. "Kyllä me treenattiin tietysti puhumista ja hiottiin ääntämistä. Ohjaajana meillä toimi ranskan kielten lehtori Resson lukiosta, joka piti tarkasti huolta kielitaidon tasosta", Fanny Kaarne täsmentää.

Waltari-kierrosten sisällöstä vastasi muun muassa kulttuurituottaja Michaela Stenbäck yhdessä **Laura Serkosalon** kanssa. "Tahdoimme sisällyttää kierrokseen tärkeitä kohtia Waltarin elämästä. Pyrimme myös luomaan osallistujille kuvan Waltarin persoonasta", Stenbäck toteaa.

Waltari-oppaille annettiin kuitenkin mahdollisuus muokata tekstiä sopivaksi ja sujuvaksi. He tutustuivat kirjailijan laajaan tuotantoon, vaikka osa teoksista oli jo heille ennestään tuttuja. "Kuuntelimme luentoja, luimme klassikkokirjoja suomeksi sekä ranskaksi ja teimme tutkimusmatkaa hänen elämänsä", Waltari-opas Mirjam Supponen kertoo. Nuoret kävivät muiden kierroksen organisoijien kanssa myös tutustumiskäynnillä Pariisissa aikaisemmin keväällä. Hankkeen kanssa tehtiin töitä jo noin puolta vuotta aikaisemmin.

Kierroksia vedettiin yhteensä kuuksitoista kappaletta. Mukaan mahtui monenlaisia osallistujia. "Erityisesti vanhempia kulturelleja yksilöitä. Samoin Suomi-faneja ja suomalais-taustaisia kiinnosti tutustua Mika Waltariin. Suurin osa osallistujista oli kirjallisuuden harrastajia", oppaat summaavat. Michaela Stenbäck kertoo yllättyneensä positiivisesti siitä, kuinka lämmöllä ranskalaiset ovat ottaneet tämän hankkeen vastaan. "Kuten ranskalaisilla on tapana, he ovat innolla kyselemässä kaikenlaista", Stenbäck hymyilee.

Ainutkertainen mahdollisuus

Waltari-oppaille kierrokset ovat olleet ainutkertaisia mahdollisuuksia käyttää ranskan kieltä. "Olen iloinen, että osallistuin tähän. Sain paljon varmuutta kielitaitooni ja intoa opiskelun jatkamiseen", Waltari-opas Terhi Rissanen sanoo.

"Käikkein parasta oli kuitenkin meidän ryhmähenkki. Muut Waltari-oppaat olivat mukavia ja mielenkiintoisia persoonia, joihin en olisi varmaan muussa yhteydessä tutustunut", hän lisää. Mirjam Supponen kertoo Waltarin kirjojen olleen erittäin hienoja. "Eniten Waltarissa on alkanut kiehtoa hänen yllättävän villi elämänsä suhteutettuna hänen uraansa varsinaisena Suomen kansan suosikkikirjailijana", Fanny Kaarne vielä tuumaa.

Kirjaston kautta Pariisiin

Pariisiin on monta tietä. Yksi kiehtovimmista kulkee kirjojen kautta – ei tylyns matkakooppaiden eikä pelkästään Da Vinci –koodin kautta, vaan myös **Mika Waltarin** nuoruuden mestariteoksen *Suuren illusionin* johdattamana.

"Ja lopulta hengitin Gare du Nordin ilmaa tuhansien veturien savusta mustuneen lasihallin alla, astuin ulos Pariisiin, näin taksien kirjavan rivin ikään kuin jonon kummallisen muotoisia kovakuoriaisia, kadun toisella puolella baarin toisensa vieressä. – Päästyäni vapaaksi hotelliasiamiehistä ja auton ovea aukaisemaan työntäytyvistä kerjäläisistä ajoin halki kaupungin Montparnassen puolelle, jossa aivan lähellä asemaa oli varaanani hotelli. Koko matkan kiihkeä vauhti, miele-

tön pyrkimys eteenpäin, perille, tuntui keskittyvän auton hengenvaaralliseen vauhtiin suurkaupungin liikennetulvassa. Alas suurta boulevardia, ohi Oopperan ja Louvren, yli valkean sillan, alla liikkaisen vihreä Seine. Sivukaduille yhä villimpää vauhtia – olin takertunut kiinni istuimeen, minussa ei ollut mitään ajatuksia – silmiäni verkkokalvoissa vain vilahtelivat samalla kertaa lukemattomat kuvat."

Mika Waltari: *Suuri illusioni*. 1928.

Fanny Kaarne (oik.) kertomassa Satu Waltarista, Mika Waltarin tyttärestä. Takana hämmöttäviä kahvila Mabillon, jonne sijoittuu Satu Waltarin romaani *kahvila Mabillon*. Vasemmalla pyhäjäkinen Saara Salminen ihastelee lukiolaiskollegan ranskan kielen taitoa.

"Pariisi sallii jokaiselle vieraalleen täyden vapauden utelematta hänen retkiään tai yksityisasiotaan.

Se sallii kerjäläisen nukkua pakaspäivänä keskellä vilkasliikenteistä katuja metron ilmanvaihtristikolla, lämpimässä ilmavirrassa, ja pitää varsin luonnollisena, jos edustajakamarin yhteyteen on pakko perustaa sidontapaikka kansanedustajien tapellen keskenään verissä päin. Tällainen suvaitsevaisuus ja yksilöllisen vapauden kunnioittaminen, niin pitkälle kuin se yleisen järjestyksen puitteissa suinkin on mahdollista, on Pariisin puoleensavetäviä piirteitä. Pariisissa ihminen voi kenenkään häiritsemättä olla ja elää niinkuin

itse haluaa ja katsoo sopivammaksi sydämelleen, jopa kuolla kenenkään tekemättä turhia kysymyksiä. Ovathan suvaitsevaisuuden ja sydämetömyyden, yksilöllisyyden ja itsekkyyden väliset rajat hiuksenhienot. Mutta Pariisi vaistoaa ja tajuaa vihaukset, nyanssit, etevämmin kuin mikään muu kaupunki maailmassa. Siksi Pariisin tarjoamalla yksilöllisellä vapaudella on vastustamaton lumousvoimansa. Luullakseni juuri tätä vapautta kaivaten oman vapautensa aidannut ja karsinoinut muu maailma niin sanomattomasti kaippaa Pariisiin ja matkustaa sinne."

Mika Waltari: *Pariisin lumous*. 1950.

Saint Sulpicen torilla ranskalaiset pääsivät tutustumaan Waltari-kojuun. Waltarin kirjoja esittelemässä kulttuurituottaja Michaela Stenbäck.